

ZEGAR HAW IPURÀG WERA'U MA'E

¹ Na'aw Xàrumàw zegar haw ikatu wera'u ma'e xe kury.

Zegar haw pitài haw

Kuzà imen ma'e rà m uze'eg kury

² Tuwe nereme hepyk zurupyter haw pupe nehe. Heamutar katu pe ne. Heamutar katu haw ikatu wera'u win wi a'e.

³ Nekàpuhàg zàwenugar hyàkwegatu.

Nerer nuzawy kwaw kàpuhàg zàwenugar izakook pyrer ihewe.

Ni amo kuzà nupuner kwaw neamutar katu 'ymaw rehe wà.

⁴ Hereraha pe nezeupi nehe 'y. Zaha na'arewahy nehe 'y.

Eiko heruwihawete romo nehe. Hereraha pe neker haw pe nehe.

Uzegar ma'e uzegar wà kury

O tuwihawete, urerurywete nerehe ure nehe.

Uruzegar putar neamutar katu haw rehe nehe, neremiamutar haw rehe nehe.

Ikatu wera'u win wi a'e.

Neamutar katu teko a'e wà, o tuwihawete.

Kuzà

⁵ Kuzà Zeruzarez pe har wà, ipir pihun wewer ma'e romo aiko ihe.

Nezewe rehe we hepuràg eteahy.

Herexakaw nuzawy kwaw tàpuzrà n ywyxiguhu rehe har hexakaw.

Nuzawy kwaw pànuhu Xàrumàw hàpuzuhu pupe har.

⁶ Peme'e zo herehe nezewe nehe.

Peme'e zo pihun wewer ma'e romo hereko haw rehe nezewe nehe.

Kwarahy hemuigo kar pihun wewer ma'e romo a'e.

Hekywyr wikwahy ihewe wà. A'e rupi hemuma'ereko kar ma'ywa uwà tyw pe wà.

A'e rupi napuner kwaw hezehe hezekaiw paw rehe.

⁷ Emume'u ma'e ihewe nehe, heremiamutar.

Ma'e pe ereraha nereimaw àràpuhàràn hawitu ma'e wamumai'u kar pà ne wà.

Ma'e pe upytu'u kwarahy wapyter pe hin mehe wà.

Emume'u ihewe nehe. Nezewe mehe nata e kwaw amo àràpuhàràn hawitu ma'e wamono'ogaw waneimaw

wainuromo nerekar pà ihe nehe.

Hemireko ma'e rà m uze'eg kury

⁸ Ereiko amogwer kuzà wanuwi ipuràg eteahy wera'u ma'e romo ne. Aze nerekwaw kwaw wapozy haw nehe,

eho amogwer waneimaw wanaikweromo nehe.

Nezewe mehe erexak putar mai'u haw nereimaw àràpuhàràna'yr hawitu ma'e wanupe nehe,

wamono'ogaw wanàpuz huwake nehe.

⁹ Nepuràg eteahy, heremiamutar.

Ereiko Tuihawete Parao heimaw ywyr amawa heruata har wazàwe ne.

¹⁰ Neruwa ipuràg eteahy mokozy ne'aw ipupepupe pyrer wamyter pe.

Nepu'yr neazuromo har imupuràg eteahy kar pyrer ikatuahy ihewe no.

¹¹ Ximupyràn itazu or amo neazuromo har iapo pà newe nehe.

Ximomog kar ita xig parat hehe imupuràg eteahy kar haw romo nehe no.

Kuzà

¹² Heruwihawete apykawpuku rehe wapyk mehe, wetun hekàpuhàg zàwenugar hyàkwegatu ma'e a'e.

¹³ Heremiamutar hekàm rehe ipytu'u mehe, aetun kàpuhàg zàwenugar hyàkwegatu ma'e mir her ma'e hehe ihe.

¹⁴ Heta amo ma'ywa tyw ytyzuzàmaw Zeni her ma'e huwake a'e.

Heremiamutar nuzawy kwaw ma'eputyr kaiwer pe har a'e ma'ywa tyw rehe hezuz ma'e kwer a'e.

Awa

¹⁵ Nepuràg eteahy tuwe, heremiamutar. Nepuràg azeharomoete.

Heamutar haw heny katu nereha rehe.

Kuzà

¹⁶ Nepuràg eteahy tuwe, heremiamutar.

Hemurywete kar pe azeharomoete.

Xiapo ka'api'i ikyr katu ma'e zaneker haw romo nehe.

¹⁷ Ximono putar ywyràkàxigyw zaneràpuz izyta romo zane nehe.

Ywyrà pin her ma'e ximono putar i'aromo har romo nehe.

2

¹ Aiko ma'eputyr hozà her ma'e Xarom ywy rehe har romo ihe.

Aiko ma'eputyri iri her ma'e ywyàpyznaw rehe har romo no.

Awa

² Heremiamutar amogwer kuzà wainuinuromo a'e,

nuzawy kwaw ma'eputyri iri her ma'e xu wainuinuromo har a'e.

Kuzà

³ Heremiamutar amogwer awa wainuinuromo a'e,

nuzawy kwaw màxà 'yw amo ywyrà ka'a pe har wainuinuromo a'e.

Herurywete izywa rehe hereko mehe.

Hemumuràgaw nuzawy kwaw hete katu ma'e ihewe.

⁴ Hereraha ipupyaikaw pyrer pupe mynykawhu iapo haw pe.

A'e pe uruzemono urezeamutar katu haw pe.

⁵ Perur uwà imuxinig pyrer ihewe nehe. Nezewe mehe hekàgaw uzewyr putar ihewe nehe.

Perur màxà ihewe hekene'o haw ihewi imuhem kar pà nehe.

Ta'e urezeamutar katu awer hemukàzym kar tària'i a'e.

⁶ Omono opo ahurehe har heàkàg iwy pe.

Heàzuwàn opo awyze har pupe.

⁷ Kuzà Zeruzarez pe har wà, pemume'u ko ma'e ihewe nehe.

Pemume'uahy ko ma'e ihewe nehe.

Pemume'u arapuha hehaite ma'e kor zàwenugar her ma'e nehe.

Pemume'u arapuha kazer her ma'e rehe nehe. — Nuruzapo kwaw ma'e pemupytu'u kar pà pezeamutar katu re nehe, peze nehe.

Zegar haw mokoz haw

Kuzà

⁸ Aenu heremiamutar katu teko ize'eg mehe ihe.
Ur iko na'arewahy a'e kury. Wezyw iko
ywytyruhu wi.

Uzàn wà iko ywytyr wanehe.

⁹ Heremiamutar nuzawy kwaw arapuha kazer.
Nuzawy kwaw arapuha kor ra'yra'i.
Heremiamutar wiko pe pe katu pe ureràpuz
huwake.

Ume'e iko ipupe ukenaw rupi.

Ume'e iko herehe ipari haw rupi.

¹⁰ Heremiamutar uze'eg iko ihewe.

Awa

Ezur kury, heremiamutar.

Ezur herupi nehe, heremiamutar.

¹¹ Tuwixàgaw uhem oho.

Àmàn upik oho.

¹² Ma'eputyr uzexak kar kaiwer pe.

Zanezegar haw 'ar uhem kwez kury.

Teko wenu pyku'i kaiwer rehe waze'eg mehe wà.

¹³ Pi 'yw i'a kwer uzypyrog iazu pà kury.

Uwà 'yw rehe heta iputy. Hyàkwegatu.

A'e rupi, ezur nehe, heremiamutar.

Ezur herupi nehe, heremiamutar.

¹⁴ Ereiko pykahu itawokaw pupe uzemim ma'e ài.

Exak kar neruwa ihewe nehe.

Tuwe uruenu neze'eg mehe ihe nehe.

Ta'e neze'eg hete katu a'e xe.

Neruwa ipuràg eteahy a'e no.

¹⁵ Pepyhyk awara pe wà nehe. Pepyhyk awara'yr
pe wà nehe.

Pemupytu'u kar uwà tyw zaneremitygwer
imuaiw 'ym mehe we pe wà nehe.

Iputyr a'e kury.

Kuzà

¹⁶ Aiko heremiamutar izar romo ihe. Wiko hezar
romo a'e no.

Weraha weimaw àràpuhàràn hawitu ma'e
ma'eputyr iri her ma'e wainuinuromo
a'e wà. U'u kar ka'api'i wanupe a'e,

¹⁷ ku'em mehe we
ipyunaw iho 'ym mehe we a'e.

Heremiamutar, ezewyr na'arewahy nehe.

Ezàn ezuwà kazer ài nehe,

arapuha kor ra'yra'i Meter ywytyr rehe har ài
nehe.

3

¹ Amumaw pytun tetea'u heker haw rehe heremi-
amutar hekar pà ihe.

Aekar zepe ihe.

Nezewe rehe we naexak kwaw.

² A'e rupi apu'àm tawhu nà'nàn heata pà.

Ata nahu rupi, ata katu pe tàpuz wamyteromo no.

Aekar heremiamutar katu aha.

Aekar zepe. Naexak kwaw.

³ Zauxiapekwer tawhu rehe uzekaiw ma'e
heruwàxi wà.

Apuranu wanehe. — Aipo pexak heremiamutar
katu, a'e wanupe.

⁴ Wanuwi hehem romo mehe
aexak ihe.

Àzuwàn heremiamutar katu. Namono kar kwaw.

— Eho herupi hehy hàpuz me nehe, a'e izupe.

Araha hehy iker haw pe,
hemuzexak kar arer iker haw pe.

⁵ Kuzà Zeruzarez pe har wà,
pemume'u ko ma'e ihewe nehe. Pemume'uahy ko
ma'e ihewe nehe.
Pemume'u arapuha hehaite ma'e kor her rehe
nehe. Pemume'u arapuha kazer her rehe
nehe no.
— Nuruzapo kwaw ma'e pemupytu'u kar pà
pezeamutar katu re nehe, peze nehe.

Zegar haw na'iruz haw

Kuzà

⁶ Amo ma'e uzeupir wà ywyxiguhu wi. Ma'e romo
hekon a'e.
Nuzawy kwaw ywàkun. Nuzawy kwaw tâtàxin
kàpuhàg zàwenugar mir ukaz ma'e wi
uhem ma'e. Nuzawy kwaw tâtàxin yhyk
zàwenugar ukaz ma'e wi uhem ma'e.
Nuzawy kwaw tâtàxin kàpuhàg zàwenugar tetea'u
ma'eme'egar hemime'eg ukaz ma'e wi
uhem ma'e.
⁷ Zauxiapekwer werur Xàrumàw heruzepyriko
haw hereko wà.
⁶⁰ Zauxiapekwer Izaew izuapyapyr ikatu wera'u
ma'e wà,
wiko Xàrumàw rehe uzekaiw katu ma'e romo wà.
Xo hehe zo uzekaiw wà.
⁸ Paw rupi ukwaw takihepuku pupe upuruzuka
haw wà.
Wiko zeàmàtyry'ymawhu rehe uzemuàgy'ygatu
ma'e romo wà.
Wereko takihepuku pitàitàigatu wà.
Ta'e na'ikatuahy kwaw pyhaw xe.
⁹ Tuwihawete Xàrumàw uzapo kar uzeruzepyriko
haw ywyrà kixi har wanupe a'e.

Ukixikixi ywyrà ikatu wera'u ma'e iapo pà wà.

¹⁰ Uwàuwàn izyta parat huwer zàwenugar romo iapo pyrer pupe wà.

Upyk pàn or inuromo imuwywyk pyrer pupe wà.
Kuzàgwer Zeruzarez pe har uzapo apykaw iapiru katu ma'e izupe wà.

Upyk pàn ipiràg ma'e ikatuahy ma'e pupe wà.

¹¹ Kuzà Xiàw pe har wà, pezur tuwihawete hexak pà nehe.

Tuwihawete Xàrumàw umunehew àkàg rehe har iko.

Ihy omono izupe

izereko haw 'ar mehe a'e.

Hurywete tuwe a'e 'ar mehe wà.

4

Awa

¹ Nepuràg eteahy, heremiamutar katu.

Nepuràg eteahy azeharomoete.

Nereha heny katu pàn neruwa imimaw ikupe kuty. Ta'e erezamutar katu amo ne xe.

Ne'aw penopenogaw nuzawy kwaw àràpuhàrànete imono'og pyr wà.

Wezyw ywytyruhu Zireaz ywy rehe har wi wà.

² Neràz xigatu. Nuzawy kwaw àràpuhàràn hawitu ma'e. Wanawer imonohok pyrer.

Uhez wà no. Uhyk neràz wà.

Ni pitài nu'ar kwaw.

Uzuawygatu paw rupi wà.

³ Nereme nuzawy kwaw pàn pegwera'i imupuku pyrer ipiràg ma'e.

Nezuru ipuràg eteahy.

Neruha nuzawy kwaw imuma'e pyrer heny katu
ma'e pàn imimaw ikupe kutyr.

⁴ Neazu'yw iapu'a a'e.

Iapy katu no. Ipuràg eteahy Tawi hàpuzaiha ài.

Zauxiapekwer umuzaiko miw u'yw wi uzemi-
maw a'e hàpuzaiha rehe wà.

Zauxiapekwer ipuruzukaiwahy ma'e wereko ag-
wer u'yw wi uzemimaw wà.

⁵ Nekàm nuzawy kwaw mokoz arapuha kazer a'e
wà.

Nuzawy kwaw arapuha kazer uzexak kar mokoz
ma'e wà, ma'eputyri iri her ma'e inuromo
ka'api'i i'u har wà.

⁶ Aha putar kàpuhàg zàwenugar mir wytyruhu
romo iapo pyrer pe nehe.

Aha putar yhyk zàwenugar wytyruhu romo iapo
pyrer pe nehe,

iku'em etea'i mehe nehe,

ipytunaw iho etea'i mehe we nehe.

⁷ Azeharomoete nepuràg eteahy, heremiamutar
katu. Nekatuahy.

Naheta kwaw ikatu haw 'ym nerehe.

⁸ Ewezyw herupi wytyri Irimano ywy rehe har
wanuwi nehe, heremireko ràm.

Ewezyw wytyri apyr wi nehe.

Zàwàruhu iriàw wiko a'e na'iruz wytyri wanehe
wà. Zàwàrun wiko a'e pe wà no.

Na'aw a'e wytyri waner xe wà: Amana, Xenir,
Eremon.

⁹ Heremireko ràm heremiamutar katu,
nemunar hepy'a rehe, pitài haw herehe neme'e
mehe.

Pitài ita per neazuromo har pupe nemunar hepy'a rehe.

¹⁰ Hemumuràgaw hete katu ihewe, heremireko rà m heremimutar katu. Heamutar katu haw ikatu wera'u win wi a'e. Nekàpuhàg zàwenugar hyàkwegatu wera'u amo kàpuhàg heta ma'e wanuwi.

¹¹ Nereme nuzawy kwaw hàir ihewe, heremiamutar katu. Neapeku nuzawy kwaw ma'ekamy kwer hàir inuromo har ihewe. Neropoz hyàkwegatu ihewe ywytyr Irimano ywy rehe har ài.

¹² Heremireko rà m heremiamutar katu, ereiko ma'etymaw pàrirogaw hereko har zàwe. Ma'ea'yr nuixe kwaw ma'etymaw pupe wà. Heta 'zygywar a'e pe. Xo ihe zo anuhem 'y a'e wi.

¹³ A'e ma'etymaw rehe hezuz katu ma'e. Aiha katu homà tyw ài. I'a katu. I'a kwer ikatu wera'u amo wanuwi wà. Heta ka'akyr hyàkwegatu ma'e ena her ma'e a'e pe. Heta narono kàpuhàg zàwenugar romo iapo pyr a'e pe no.

¹⁴ Heta ma'ezuz tetea'u a'e pe wà: Narono, àxàpàràw, kaner, zazimi huwyahy ma'e. Heta yhyk zàwenugar tetea'u a'e pe. Wyzài hexakaw hereko har heta a'e pe. Heta mir. Heta aroe no.

Heta amo ka'a hyàkwegatu ma'e a'e pe no.

¹⁵ Ereiko 'zygywar hema'etymaw pe har romo. 'Y ikatu ma'e uhem izuwi.

Ereiko yrykaw ywytyr Irimano ywy rehe har wi
uwyryk ma'e zàwe.

Kuzà

¹⁶ – Epu'àm, ywytu kwarahy heixe haw awyze har
wi ur ma'e.

Ezur ywytu kwarahy ihemaw awyze har wi ur
ma'e.

Pezur hema'etymaw pe nehe.

Pemynehem kàpuhàg zàwenugar pupe nehe.

Tuwe heremiamutar katu ur uma'etymaw pupe
nehe.

Tuwe u'u ma'e'a kwer a'e pe har ikatu wera'u ma'e
nehe.

5

Awa

¹ Aixè hema'etymaw pupe ihe,
heremireko rà m heremiamutar katu.

Amono'og mir iteko ihe. Amono'og amo ka'a
hyàkwegatu ma'e iteko ihe no.

A'u hàir hàtågwer iteko ihe.

A'u hewin iteko. A'u hereimaw kamykwer iteko
no.

Teko uzegar xe wà kury

– Pezeamutamar katu nehe.

Pemai'u nehe. Pei'u nehe.

Te pezeamutar katu haw pemuka'u putar nehe.

Zegar haw 4 haw

Kuzà

² Aker tupà. Nezewe rehe we ame'e tupà.

Na'e ainu heremiamutar katu ukenaw rehe ik-
waikwar mehe ihe.

Awa

Hemuixe kar pe nehe, heremiamutar, heremia-
mutar katu.

Ereiko pyku'i ikatu 'ymaw hereko 'ymar zàwe.
Zuwiri umuàkym heàkàg.

Àmàn pixika'i ma'e utyky'yr he'aw imuàkym pà.

Kuzà

³ Anuhem heropoz kwez ihe.

Aipo amunehew wi putar nehe.

Azepyez kwez.

Màràzàwe tuwe amuaiw wi putar nehe.

⁴ Heremiamutar katu omono opo ukenaw rehe.

Hepy'a umàno etea'i.

⁵ Ikatu ihewe. Amuixe kar tària'i heremiamutar
katu.

Mir upyk hepo.

Upyk hekwà no.

Apyhyk ukenaw iwàpytymaw.

⁶ Na'e awàpytymawok zepe uken heremiamutar
katu pe.

Oho a'e 'ym mehe we.

Hepurenu wer hehe ize'eg mehe. Aekar. Naexak
kwaw.

Aenoz. Nuwazar kwaw heze'eg kwer ihewe.

⁷ Zauxiapekwer tawhu rupi wata ma'e heruwàxi
a'e wà.

Ukwaukwar herehe hemuahy kar pà wà.

Zauxiapekwer pàrirogawtàtà rehe uzekaiw ma'e
wenuhem hepykaw ihewi wà.

⁸ Pemume'u ko penemiapo rà m ihewe nehe, kuzà
Zeruzarez pe har wà.

Aze pexak heremiamutar katu nehe,

— Neamutar katu har uzuka etea'i neremiamutar
katu a'e, peze izupe nehe.

Teko uzegar xe wà

9 Ne, amo kuzà wanuwi ipuràg eteahy wera'u ma'e.

Ewazar ko urepuranu haw urewe nehe.

Aipo neremiamutar katu ikatu wera'u amogwer wanuwi a'e.

— Ikatuahy a'e, ere iko izupe. Màràzàwe tuwe ereze'eg nezewe.

Màràzàwe tuwe urumume'u putar a'e ma'e ure-remiapo rà m newe nehe.

Kuzà

10-11 Aze eremono heremiamutar katu 10.000 awa wainuromo nehe,

ipuràg eteahy wera'u wanàwanàn a'e. Ikàg wera'u wanàwanàn no.

Huwa ipuràg ma'e imuma'e haw a'e. I'aw puku a'u a'e. I'aw penopenog no. Ipihun zàpuun hawer ài.

12 Heha nuzawy kwaw pykahu

yrykaw izywyr har heha.

A'e pykahu xigatu ma'ekamy kwer ài.

Uzahak waiko 'y yrykaw izywyr wà.

13 Neruwa ipuràg ma'etymaw

ka'a hyàkwegatu ma'e hereko har ài.

Nereme nuzawy kwaw ma'eputyr iri.

Mir hekuzar katu ma'e itykwer upiripirik izuwi.

14 Nepo iapo pyrer ikatuahy a'e.

Eremupuràg nepo kwàku'aw har or iapo pyrer pupe. Ita hekuzar katu ma'e ipuràg ma'e pupe no.

Neku'aw nuzawy kwaw marupi her ma'e imuhygatu pyrer.

Ita xapir her ma'e upyk neku'aw har wà.

15 Neretymà nuzawy kwaw izyta ita maramore her ma'e iapo pyrer wà.

Upu'àm uwy pe har or ikatu ma'e iapo pyrer rehe wà.

Heremiamutar katu nuzawy kwaw ywytyr Iri-
mano ywy rehe har.

Ipuràg ywyràkàxigyw ài.

¹⁶ Nezuru hezurupyter mehe nuzawy kwaw hàir
i'u haw ihewe.

Hehe har paw ikatu ihewe.

Nezewe heremiamutar katu hekon.

Hemen rà m wiko nezewe, kuzà Zeruzarez pe har
wà.

6

Teko wà

¹ Ne kuzàgwer wanuwi ipuràg eteahy wera'u ma'e
ne. Ewazar ko ureze'eg urepuranu haw
nehe.

Ma'e pe neremiamutar katu oho.

Ma'enugar pe rupi ihon a'e.

Urupytywà putar hekar haw rehe ure nehe.

Kuzà

² Heremiamutar katu oho ma'etymaw pe.

Oho ma'etymaw hyàkwegatu ma'e pe.

Wiko a'e pe weimaw àràpuhàràn hawitu ma'e
wapoz pà.

Opo'o ma'eputyri iri her ma'e iko a'e pe no.

³ Aiko heremiamutar katu izar romo ihe. Heremi-
amutar katu wiko hezar romo a'e no.

Weraha weimaw àràpuhàràn hawitu wapo pà
ma'eputyri iri her ma'e wainuromo wà.

Zegar haw 5 haw

Awa

⁴ Heremiamutar katu, nepuràg eteahy tawhu
Zeruzarez ài ne.

Eremur kar teko nezeupe tawhu Xiza ài.

— Kwa, ipuràg eteahy a'e mokoz tawhu wà, i'i teko wà. Ereiko a'e tawhu wazàwe.

⁵ Epytu'u herehe neme'e re nehe.

Nereha heputupykahy a'e wà.

Ne'aw penopenogaw nuzawy kwaw àràpuhàrànete imono'og pyrer wà.

Wezyw wà waiko ywytyruhu Zireaz ywy rehe har wanuwi wà.

⁶ Neràz xigatu àràpuhàràn hawitu ài wà. Wazar omonohok wanawer wanuwi.

A'e re umuzahak wà. Xigatu wà kury.

Ni pitài neràz nu'ar kwaw nezuru wi wà.

Uzuawygatu wà.

⁷ Neruwa imuma'ema'e pyrer heny katu pàn neruwa ipykaw ikupe kutyr.

⁸ Tuwihawete romo aiko. Heta ru'u 60 heremireko ihewe wà.

Heta ru'u 80 heremirekoagaw ihewe wà no.

Heta tetea'u kuzàwaza heremireko romo heko wer ma'e wà.

⁹ Xo pitài kuzà zo azamutar katu ihe.

Ikatuahy pykahu ài.

Naheta kwaw amo tazyr tu pe.

Ihy uzamutar katu a'e.

Kuzà paw ume'e heremiamutar katu rehe wà.

— Hurywete a'e, i'i izupe wà.

Kuzà tuwihawete hemireko a'e wà, hemirekoagaw a'e wà no, uze'egatu hehe wà.

¹⁰ Mon aipo a'e, i'i izupe wà. — Nuzawy kwaw kwarahy ihem mehe har.

Ipuràg eteahy zahy ài.

Uhyape katu kwarahy ài.

Teko hurywete a'e mokozywak rehe har wanexak
mehe wà.
Heny katu ywak ài, zahytata pupe tynehem ma'e
ài.

¹¹ Aha amen tyw pe ihe,
ma'e hezuz romo ma'e kwer ywyàpyznaw rehe har
wanexak pà.

— Uwà 'yw huwer aipo, a'e hezeupe.
— Homà 'yw iputyry aipo, a'e hezeupe.

¹² Aryryryryz iteko ihe.

Erezeamutar katu kar ihewe.
Hepuruamutar katu wer nerehe. Ywyr amawa
heraha har iho wer zeàmàtyry'ymawhu pe
na'arewahy a'e.

Nezewegatete heho wer newe tàrityka'i no.

Teko wà

¹³ Ezewyr nehe, ezewyr nehe, Xuràm parer.

Ezewyr nehe, ezewyr nehe. Urepurexak wer
nerehe nepynyk mehe ure.

Kuzà

Màràzàwe tuwe pepuruexak wer herehe imen
ma'e ràmm ipynykaw iapo mehe.

7

Awa

¹ O tuwihawete romo wiko ma'e ràmm tazyr ne.

Nepy ipuràg eteahy. Eremunehew xapat wanehe.
Nerenugupy iapu'a haw nuzawy kwaw ita
hekuzar katu ma'e.

Nuzawy kwaw ipuràg ma'e iapo har hemiapo
kwer wà.

² Nepuru'à nuzawy kwaw kanek puku.

Nupaw kwaw win ipupe har.

Neku'aw nuzawy kwaw arozràn iku'amumyk pyrer.

Ma'eputyr iri umàmàn neku'aw har izywyr wà.

³ Nekàm nuzawy kwaw arapuha uzexak kar mokoz ma'e wà.

Nuzawy kwaw mokoz arapuha kazer wà.

⁴ Neazu'yw nuzawy kwaw tàpuzaiha ita marupi iapo pyrer.

Nereha nuzawy kwaw 'yzygwar tawhu uhua'u ma'e

Ezemon her ma'e ikenaw huwake har wà.

Nexi ipuràg eteahy tàpuzaiha Irimano her ma'e ài.

Teko wexak Namaz tawhu a'e pe upu'àm mehe wà.

⁵ Ereupir neàkàg tuweharupi. Nuzawy kwaw ywytyr Karamew.

Ne'aw nuzawy kwaw pàn ipihun wewer ma'e tuwihawete kamir romo iapo pyr.

Te tuwihawete uzepyhyk kar mo ne'aw ipupepepe pyrer pupe.

⁶ Nepuràg eteahy, heremiamutar katu.

Hemurywete kar pe azeharomoete.

Herehe we nereko haw hemurywete kar a'e.

⁷ Nepuràg inàzàràn 'yw ài.

Nekàm nuzawy kwaw tàràrà i'a kwer haryw wà.

⁸ Azeupir putar inàzàràn 'yw rehe nehe,

i'a kwer ipo'o pà nehe.

Nekàm nuzawy kwaw uwà haryw ihewe wà.

Nezuru hyàkwegatu màxà ài.

⁹ Zanezurupyter haw nuzawy kwaw win hete katu ma'e.

Kuzà

Tuwe heremiamutar katu u'u a'e win mewe katu a'e nehe.

Tuwe uwryk heme wamyteromo nehe, hàz wamyteromo nehe no.

¹⁰ Heremiamutar katu wiko hezar romo a'e. Hep-utar katu a'e.

¹¹ Ezur heremiamutar katu. Zaha kaiwer pe nehe. Ximumaw pytun gatu uwà tyw pe nehe.

¹² Zapu'àm izi'itahy uwà 'yw wanehe zaneme'e pà nehe.

Huwer ru'u aipo.

Zame'e ma'e'yw rehe nehe. Iputyr ru'u aipo wà.

Homà 'yw iputyr ru'u aipo wà.

A'e pe uruamutar katu putar ihe nehe.

¹³ Xitun putar ka'akyr manarakora her ma'e nehe. Hyàkwegatu ru'u aipo wà.

Ma'e'a kwer hete katu ma'e paw xiriko zaneràpuz hukenaw pe zane wà.

Heremiamutar katu, amonokatu ma'e 'a kwer uzuawyawy ma'e hexakaw newe ihe wà.

Kutàri ipo'o pyrer wà. Amonokatu ma'e 'a kwer imuxinig pyrer newe wà no.

8

¹ Aze mo ereiko hekywyr romo, ikatu mo ihewe.

Aze mo hehy nemukamu mo.

A'e mehe aze mo uruàwàxi mo nahu rupi ihe, apuner mo nezurupyter haw rehe ihe. Ni amo na'ipyтуhegatu iwer mo zanerexak mehe wà.

² Urueraha mo hehy hàpuz me.

Hemu'e pe mo.

Amono mo win inuromo har inuromo newe.

Amono mo win homà tykwer newe no.

³ Eremono mo nepo ahurehe har heàkàg iwype.

Heàzuwàn pe mo nepo awyze har pupe.

⁴ Kuzà Zeruzarez pe har wà, pemume'u ko ma'e ihewe nehe.

— Nuruzapo kwaw ma'e pemupytu'u kar pà pezeamutar katu re nehe, peze nehe.

Zegar haw 6 haw

Teko wà

⁵ Mo ur waiko ywyxiguhu wi a'e wà.

Upyhyk hemiamutar katu izywa uzywa pupe a'e.

Kuzà

Màxà 'yw iw y pe urumume'e kar ihe.

A'e pe, nezexak kar awer pe. Nehy nemuzexak kar a'e pe a'e.

⁶ Emuapyk herer nepy'a pe nehe.

Emuapyk herer nekwà ku'aw har rehe nehe no.

Puramutar katu haw ikàg màno haw ài.

Puruputar haw ikàg tywypaw ài.

Puramutar haw a'e, puruputar haw a'e no, opok tata heny haw inuromo a'e wà.

Ukaz tata uhua'u ma'e ài wà.

⁷ 'Y tetea'u nupuner kwaw imuwew kar haw rehe.

Puramutar katu haw nuzawy kwaw a'e tata.

Ni amo yrykawhu nupuner kwaw imuwew kar haw rehe.

Aze mo amo ipurume'eg wer mo puruamutar katu haw rehe, aze mo umume'u mo wemetarer paw hekuzaromo,

xo puruamutar 'ymaw zo upyhyk mo.

Teko wà

⁸ Heta zanereinyr ihya'u 'ym ma'e zanewe.

Ma'e xiapo putar izupe nehe,

aze amo kwàkwàmo izemuwete wer hehe nehe.

⁹ Aze mo pàrirogawtàtà ma'e romo hekon,

xipyro mo tàpuzaiha parat iapo pyrer pupe.
Aze mo uken romo hekon,
ximukàg mo imukàgaw ywyràkàxigyw iapo pyrer
pupe.

Kuzà

¹⁰ Aiko pàrirogawtàtà romo ihe.
Hekàm wiko tàpuzaiha pàrirogawtàtà rehe uzekaiw
ma'e romo wà.
A'e rupi heremiamutar katu ukwaw katu ko ma'e
a'e.
Ni amo nuzapo kwaw ikatu 'ym ma'e ihewe wà
nehe. Ipyro katu pyr romo aiko.

¹¹ Xàrumàw wereko amo uwà tyw
Ma'aw-Amon tawhu pe.
Wexaexak uma'ereko ma'e wà, hehe
wamuzekaiw kar pà wà.
— Emur miw temetarer tàtà parat iapo pyrer
ihewe nehe, i'i wanupe pitàitàigatu.

¹² Ihe areko uwà tyw ihe no.
Azapo heremimutar izupe.
Xàrumàw, ezur miw neremetarer tàtà ipyhyk pà
nehe.
Uma'ereko ma'e wà, pezur 200 temetarer
tàtà ipyhyk pà nehe, pema'ereko awer
hekuzaromo nehe.

Awa

¹³ Heremiamutar katu, herehe we har ipurenu
wer nerehe wà.
Hepurenu wer nerehe neze'eg mehe
hema'etymaw pupe ihe no.

Kuzà

¹⁴ Ezur na'arewahy nehe, heremiamutar katu.
Ezàn arapuha kazer ài nehe,

ZEGAR HAW IPURÀG WERA'U MA'E 8:14xxiZEGAR HAW IPURÀG WERA'U MA'E 8:14

àràpuhàrànete hehaite ma'e kor ma'e ài nehe.
Opoopor ywytyr hyàkwegatu ma'e i'aromo a'e.
Upaw kwez kury.

Tupàn ze'eg
Bible without Deuterocanon in Guajajára
(BR:gub:Guajajára)

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guajajára

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Guajajára [gub], Brazil

Copyright Information

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9788531109713

The Bible without Deuterocanon

in Guajajára

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-03-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

0aad8539-54cc-5543-91cd-25f61502645a